

JUBILEUM

Szauer Károly százados

Huszonöt év a végtelen időnek egy parányi része, de most 1970-ben visszatekintve a negyedszázad kezdetére jogos büszkeséggel mondhatjuk, hogy az eltelt esztendőök során népünk évszázados álmait valósítottuk meg.

Ezerkilencszáznegyvenöt tavaszán az ország romokban hevert és mégis a derengő tavaszi napsütés az igazi, a végleges sorsforduló kezdetét hirdette a magyar nép életében. Az évforduló a kegyeletes emlékezés és a reális számvetés kettős ünnepe. Hálával és tisztelettel gondolunk mindenekelőtt azokra a szovjet harcosokra és a velük harcoló bolgár és román katonákra, akik vérüket, életüket áldozták hazánk felszabadulásáért. Meghajtjuk a kegyelet és emlékezés zászlaját mindazok előtt, akiknek hősiessége és véráldozata lehetővé tette a munkásosztály és a nép legjobbjai sok évtizedes harcának győzelmét.

1945. április 4. — legnagyobb nemzeti ünnepünk — új utakat nyitott népünk történelmében, egy nemzet elindult a felemelkedés útján. De honnan indultunk? Lehet-e elfeledni a Horthy korszak 25 éves ellenforradalmi reakcióját, a hárommillió koldus országát, az úri Magyarországot, mely a fasiszta rablőháború során az országot a pusztulásba, a nemzeti katasztrófa szélére sodorta. Nem lehet és nem szabad elfelednünk, hogy a felszabadult ország és lakossága iszonyatos örökséget kapott: romok, kifosztott üzemek, elcsigázott nép, inség, hadiárványok ezrei és a fenyegető járvány veszélye. A nemzeti vagyon — majdnem fele — megsemmisült, a háborús károk összege mintegy 22 milliárd pengőnek felelt meg. A közlekedés megbénult. A fasiszták szinte valamennyi hidunkat felrobbantották. A mozdonyok 70%-a, a teherkocsik 80%-a semmisült meg, vagy hurcolták nyugatra. Mohács óta nem volt ilyen súlyos helyzetben az ország — alapította meg a Magyar Kommunista Párt kiáltványát.

A kilátástalannak tűnő helyzetben a negyedszázados illegalitásba kényszerített kommunista párt volt az egyetlen szervezett erő, mely azonnal talpra állt, napvilágra hívta a háború borzalmaitól meggyötört embereket, úrrá lett a csüggedésen. Programot adott az ország újjáépítésére, az egész magyar társadalom forradalmi átalakítására.

A párt vezetésével jöttek létre az új élet beindításában történelmi szerepet játszó nemzeti bizottságok, melyek megválasztották az ideiglenes nemzetgyűlést, és az ideiglenes nemzeti kormányt. Az új hatalom egyik

legdöntőbb intézkedése a földreformról szóló törvény volt, mely gyökeresen felszámolta a nagybirtokrendszert.

„A föld azé, aki megműveli” így szólt a kommunisták 1945-ben beteljesült jelszava. S a földhözjutottak újjongó örömmel fogadták a földet, mely végre övék lett.

„Lesz magyar újjászületés” — hirdette pártunk, és a kommunisták mozgósították egész népünket az újjáépítési terv végrehajtására. Szén-csata indult, melynek hősei a bányászok voltak. A párt kiadta a jelszót, „arccal a vasút felé” — és a vasúton dolgozók, a demokratikus érzelmű fiatalok, munkások, értelmiségiek szabadidejüket is feláldozva tettek eleget a felhívásnak. A beinduló közlekedés, az újjáépített hidak, utak lehetővé tették a gazdasági vérkeringés beindítását. Mindez óriási áldozatokat, hihetetlen hősiességet, fegyelmet és önfeláldozást követelt. Az országban infláció dúlt. Virágozott a fekete piac, spekulánsok, és a burzsoázia tudatos kártevői egyaránt igyekeztek gátolni az újjáépítést.

Mégis urrá lettünk a nehézségeken. Szívós politikai harcban lépésről lépésre fokozatosan a demokratikus vívmányok megvédésével és továbbfejlesztésével együttesen sikerült megfosztani a tőkéseket gazdasági és politikai hatalmuktól.

Ahogy a politikai hatalomban növekedett a munkásosztály és a vele szövetséges dolgozó parasztság súlya, fokozatosan a népi állam tulajdonába kerültek a gazdasági élet döntő pozíciói is. A bányák, bankok, ipari és kereskedelmi vállalatok a dolgozó nép jogos birtokába kerültek. Joggal jelentette ki az MKP 1948 januárjában ülésező értekezlete: „Tiéd az ország — magadnak építed”. A történelem igazolta Lenin optimizmusát, aki azt mondta, hogy a leverett Magyar Tanácskormánytársaságot követni fogja a győzelmes második munkáshatalom Magyarországon. A proletárdiktatúra győzelmét betetőzte a két munkáspárt egyesülése 1948 júniusában.

A társadalmi átalakulással párhuzamosan a hadsereg jellege is lényeges minőségi változásokon ment keresztül. Az 1945-ben életrehívott új, a fasiszmus elleni harcra szervezett demokratikus hadsereget felszabadult népünk valóban magáénak tekintette. Ezért jelentkeztek tízezrével — népünk fiai — e hadsereg elé tűzött feladatok megvalósítására. Többszázan áldozták életüket népünk becsületéért, hazánk szabadságáért. Nagyjelentőségű munka és egyben politikai állásfoglalás volt az újjáépítésben való tevékeny részvétel, az ország számos térségének aknamestésítése.

Az 1948—49-es esztendőök azonban fordulatot jelentettek a Magyar Néphadsereg történetében is. Létrejöttek a szocialista típusú hadsereg építésének politikai, gazdasági feltételei. Amint eldőlt hazánkban a harc a szocialista örök javára, eldőlt az is, hogy kié legyen a hadsereg. Ez a hadsereg minőségileg magasabb rendű volt: a hatalomra került és a parasztsággal szövetséges munkásosztály, a győzedelmes proletárdiktatúra hadserege. Ugyanakkor elődjének tekintette a felszabadulás után szervezett demokratikus hadsereget, amelynek soraiban a kommunisták és támogatóik szívós küzdelemben teremtették meg a proletárhadsereg kialakulásának előfeltételeit.

A tőkés hatalom felszámolása után új történelmi szakasz kezdődött népi demokratikus forradalmunk menetében: a szocializmus építéséért folytatott harc időszaka. A Magyar Nemzeti Függetlenségi Frontba tömörült pártok elfogadták az MDP programját a szocializmus építésének megkezdéséről. Az 1949. évi májusi választásokon népünk hitet tett a program mellett, a Népfront jelöltjei elsöprő győzelmet arattak. Az 1949-es választás eredményeként összeült országgyűlés volt az, amely a szocialista Magyarország alkotmányát is megalkotta. Az ezeréves Magyarországon örökre és megváltoztathatatlanul törvény mondta ki: „A Magyar Népköztársaságban minden hatalom a dolgozó népé” 1950-ben pedig a tanácstörvény alapján az új államhatalom kiépítésének befejező állomása a tanácsrendszer létrehozása volt.

Nagy idők, népünk hősi korszakának tanúi és cselekvő résztvevői vagyunk. Az új, még járatlan úton haladva is bebizonyosodott: világra szóló eredményeket képes elérni egy nép, mely önmaga kezébe vette a sorsát, melynek olyan harcokban edzett vezetője van mint a kommunista párt.

Hatalmas, soha nem látott építőmunka jellemezte a szocializmus alapjainak lerakásáért folytatott harc éveit. Ebben az időszakban teremtettük meg a szocializmus anyagi-műszaki bázisát, végrehajtottuk a szocialista iparosítást, mely a korszerű nagyipar, elsősorban a korszerű nehézipar megteremtését jelentette. Hároméves tervünk befejezte az újjáépítés nagy feladatát, és ipari termelésünk színvonala 1948-ban túlszárnyalta az 1938 évi szintet. Új perspektívát jelentett a falu életében a megindult termelészövetkezeti mozgalom. 1949 végén már 1367 különböző fokon gazdálkodó termelészövetkezetünk és termelészövetkezeti csoportunk volt.

Eredményeink közül különösen jelentősek az első ötéves terv végrehajtása során elért sikerek. Az ipari termelés gyors ütemben emelkedett, különösen a nehézipar és a termelési eszközöket gyártó ipar termelése. 5 év alatt ipari termelésünk 1948-hoz képest 300%-kal emelkedett, 65 új nagyipari üzem létesült hazánkban és 84 nagyobb arányú üzembővítést hajtottunk végre, új falvakat, városokat építettünk.

Hazánk megszűnt a nyomor és munkanélküliség országa lenni, az 1950-es éveket leszámítva állandóan növekedett népünk életszínvonala. A hatalmi és igazgatási szervekbe tömegesen kerültek munkások, parasztok, forradalmi beállítottságú értelmiségiek. Megtörtük a burzsoázia évszázados műveltségi monopóliumát, népünk elindult a kulturális felemelkedés útján.

Néphadseregünk szocialista jellege megszilárdult és kiteljesedett. Létrejötték a katonai akadémiák, tisztiiskolák, tervszerűvé vált a politikai oktatás a hadseregben. Jelentős fejlődés ment végbe a kiképzés, felszerelés és nevelés területein.

A szocialista építés eredményei milliók sokéves kemény munkája nyomán született meg. A feladat óriási volt: meg kellett tanulni az ország kormányzását, a gazdaság igazgatását, el kellett sajátítani a fejlődő technikát; meg kellett küzdeni a szocialista építés külső és belső ellenségeivel és nem utolsósorban saját hibáinkkal és tévedéseinkkel.

Ebben a harcban voltak válságos szakaszok is. 1956-ban az ellenforradalmi erők imperialista felbújítóikra támaszkodva lázadást robbantottak ki hazánkban. A népi hatalom és a szocializmus ügye veszélybe került. Űtött a cselekvés órája és ismét akadtak olyan kommunisták, akik szakítottak Nagy Imre áruló csoportjával és a korábbi hibák elkövetésében vétkes Rákosi csoporttal is. A harcedzett vezetők vállalták a mai szemmel is hihetetlennek tűnő nehézségek leküzdését. Újjászervezték a pártot és a forradalmi munkás-paraszt kormány köré tömörítették a szocializmus legszilárdabb erőit.

Az ellenforradalom elleni sikeres harc megvívása során fontos szerepet töltött be a forradalmi munkás-paraszt kormány fegyveres ereje, a forradalmi karhatalom.

A kormány felhívására a fegyveres erők hivatásos állományának többsége mellett a munkások és parasztok legjobbjai csoportokban vonultak a felhívásban megjelölt helyekre, hogy megszervezzék a karhatalmi egységeket. A szocializmus erőinek eme talpraállásáról joggal állapította meg a párt VII. kongresszusa: „Ezekből a szocializmushoz hűséges, érte fegyverrel is harcoló kommunistákból és párton kívüliekből született a forradalmi karhatalom.”

A karhatalom — fő funkciója a népi hatalom védelme mellett — politikai tevékenységével jelentős mértékben hozzájárult a párt és dolgozó népünk ama harcához, melyet az ellenforradalom felszámolásáért, a konszolidáció megvalósításáért vívott.

Harcunkban nem voltunk és nem maradtunk sohasem egyedül. Igaz barátunk a Szovjetunió felmérhetetlen segítsége felszabadulásunk napjától végig kísért bennünket. Az éhező Budapestnek nyújtott élelmiszersegély, a jövátétel csökkentése, majd elengedése, a szocializmus építéséhez nyújtott gazdasági, tudományos és politikai segítséget betetőzte, hogy 1956-ban a szovjet harcosok újra vérüket hullatták és életükkel tetek hitet a proletár internacionalizmus, a szocializmus magyarországi ügye mellett.

„Egy mindenkiért, mindenki egyért” ennek a jelszónak jegyében élvezhettük a válságos napokban is az egész szocialista tábor segítségét, mely jelentősen hozzájárult az ellenforradalom okozta hatalmas kár helyreállításához, a politikai konszolidáció gyors megteremtéséhez.

A konszolidáció eredményei tették lehetővé, hogy napirendre tűzzük népköztársaságunk védelmi erejének újjászervezését, majd az MSZMP VII. kongresszusa a korszerűsítés szükségességét és lehetőségeit felmérve a fegyveres erők minőségi fejlesztéséről döntött. Néphadseregünket egyrészt mennyiségileg, másrészt minőségileg olyan szintre kellett fejleszteni, hogy alkalmassá váljon a Varsói Szerződés hadseregeivel együttműködve az ellenség váratlan légi és szárazföldi támadásának elhárítására, a háború megvívásához szükséges mozgósítás végrehajtásának biztosítására és a támadó agresszor megsemmisítésére.

Az emberi társadalom fejlődésének olyan szakaszába élünk, amikor az emberi haladás legnagyobb gondolkodóinak eszméi a megvalósulás útjára léptek. A legigazabb, legemberibb eszme a szocializmus az eltelt negyedszázad során meghódította a fél világot. A szocializmus kilépett egy ország keretei közül, vilárendszeré vált, melynek részeként eredményesen vet-

tük ki részünket a világimperializmus elleni harcból. A szocialista világrendszer országaival való hatékony mindenoldalú együttműködés mindig kedvező hatással volt hazánk szocialista fejlődésére. Eszméink sikerét tükrözi, hogy az ötvenes évek során alaposan megváltozott a világ politikai térképe. A szocialista világrendszer létrejött és fejlődése mellett, a nemzeti-gyarmati felszabadító mozgalmak fokozottabb előretörése és sikerei jelentősen szűkítették az imperializmus hatókörét.

A hazánk fejlődésére általában kedvező külső nemzetközi helyzet azonban nem volt veszélyektől és ellentmondásoktól mentes. Az imperializmus nem nyugodott bele a második világháború utáni kudarcaiba és mindent elkövetett annak érdekében, hogy lefékezze, megállítsa, sőt visszavesse a szocializmus és a haladás erőinek jelentékeny előretörését. Az imperialista országok — különösen az Amerikai Egyesült Államok — a hidegháború meghirdetése mellett, katonai téren is nagy erőfeszítéseket tettek agresszív politikájuk megvalósítása érdekében. Az agresszív NATO létrehozása és gyors ütemű fejlesztése a nyugatnémet militarizmus felélesztése, a koreai háború, világméretben élte a nemzetközi feszültséget, megnövelte egy harmadik világháború kirobbanásának a veszélyét.

Nem váltak valóra azonban az imperializmus próbálkozásai. Az új, a feltörekvő szocialista világrendszer erejét és életképességét mutatta, hogy a nagy erőpróba közepette önmagát is képes volt megújítani. Az SZKP XX. kongresszusa nyomán a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom leszámolt a személyi kultusszal és harcot indított a revizionizmus ellen.

A múlt hibáival leszámolva, jövőnkbe vetett hittel és reménnyel töretlenül haladunk a megjelölt úton — meggyorsítva — és keresve a módot és lehetőséget arra, hogy rövidebb idő alatt valósítsuk meg terveinket. Pártunk helyes politikája és népünk áldozatos munkája eredményeként a hatvanas évek elejére gyakorlatilag befejeződött a mezőgazdaság szocialista átszervezése. Sikerral teljesítettük felemelt hároméves tervünk célkitűzéseit, és pártunk VIII. kongresszusa 1962-ben, ki-mondhatta: újabb szakasz végéhez értünk, „befejeztük a szocializmus alapjainak lerakását”. Második ötéves tervünket 1965-ben sikeresen befejeztük, ipari-mezőgazdasági termelésünk tovább emelkedett, miközben egyenletesen javult az életszínvonal. Lényegesen javult a lakosság szociális, kulturális ellátottsága. Megkezdtük 15 éves lakásépítési tervünk végrehajtását.

Újabb és újabb lépéseket teszünk a szocializmus teljes felépítésének útján, a rohanó évek, a gyorsuló tudományos technikai forradalom által diktált ütemben szilárdan a Marxizmus—Leninizmus talaján állva. Állami és népgazdasági problémáink nyílt feltárása, gondjaink vitatása és a további előrehaladás módjának keresése nem a gyengeség, hanem az erő jele. Pártunk egész népünkkel tanácskozik fontos döntések meghozatala előtt. Így volt ez a gazdasági reform bevezetése során is.

Munkánkat reálisan értékeljük. Harmadik ötéves tervünk utolsó évében járunk, eredményeink számbavétele mellett Központi Bizottságunk legutóbbi ülésén pontosan és helyesen fejezte ki népünk véleményét is; eredményeink jók, de ugyanakkor elégedetlenül nézünk szembe munkánk fogyatékoságaival és fokozzuk erőfeszítéseinket, hogy

a gazdasági reform elvetett magvait, melyek minden területen kicsíráztak, minél gyorsabban és teljesebben beérleljük.

Biztonságunk, vívmányaink továbbfejlesztése és reményeink megvalósulása szorosan összefügg a béke és a haladás nemzetközi ügyével. A legutóbbi 10 évben képzeletünk szárnyalását azonban a bolygóközi térből vissza-visszarántották olyan földi problémák is, melyek újra meg újra felidéznek, hogy bár 25 éve nincs világháború, de a háborúk tüze nem aludt ki. Dörögnek a fegyverek Vietnamban és a közel-keleten. Kis háborúk és helyi háborúk folytak és folynak, melyek nem egyebek, mint az egész világon folyó küzdelem egy-egy ütközetei.

Az imperialisták tervei sorra csődöt mondtak és a szocialista országok elleni általános atom-világháború koncepciója is megdőlt.

Mégsem húnyhatunk szemet afölött, hogy a visszahúzó erőknek még jelentős terük van a világpolitikai porondon. Láthattuk a csehszlovák események tükrében, hogy bár módszereik és eszközeik változtak, céljuk továbbra is egyértelmű: a szocializmus megsemmisítése.

A testvéri szocialista Csehszlovákiának nyújtott segítség, a határozott fellépés azonban gátat vetett az imperialista próbálkozásoknak. Napirendre kerülhetett az európai biztonság rendezését célzó értekezlet javaslata. Nagyon lendített ügyünkön a kommunista és munkáspártok 1968-ban lezajlott nagy tanácskozása. Jóleső érzéssel nyugtázzhatjuk: határozott és egyértelmű külpolitikánk, kiállásunk az emberi haladás ügye mellett jelentősen hozzájárult a szocialista világrendszer sikereihez, hazánk nemzetközi tekintélyének növekedéséhez.

Eredményesen teljesítettük a Varsói Szerződés keretében vállalt kötelezettségeinket. A szocializmus felépítésében elért eredményeink lehetővé tették, hogy fegyveres erőink hatékonyabban járuljanak hozzá a közös védelem ellátásához.

Ezt állapította meg a IX. kongresszuson a KB beszámolója is. „Nép-hadseregünk erős, jól képzett és modern fegyverekkel felszerelt hadsereg, melynek fejlesztésére jelentős eszközöket fordítottunk, és ezután is készek vagyunk áldozni arra, hogy hazánk biztonságán megfelelő erő őrkdjék.”

Tisztában vagyunk azzal, hogy a jubileumi évforduló kötelez bennünket. Legfontosabb hazafias feladatunk és internacionalista kötelességünk: lankadatlanul küzdeni és dolgozni a szocializmus teljes felépítéséért, haladni tovább a pártunk által megjelölt úton, tovább erősíteni, gazdagítani, védelmezni szocialista hazánkat. A cél, amely felé eredményesen törünk: népünk, nemzetünk további felemelkedése, hazánk felvirágoztatása, békénk biztosítása.